

Izdajavec. Zgodovinska povest iz turških časov. Spisal F. V. Slemenik. Str. 130. — L. 1873 je izdala Družba sv. Mohorja, ki je takrat štela 21.892 udov, poljudno povest „Izdajavec“, ki je pri bralcih našla mnogo priznanja. Večkrat se je izrekla želja, naj se knjiga ponatisne, ker bo dobro došla čitajočemu občinstvu. Družba je tej želji ustregla in „Izdajavec“ je sedaj izšel v drugem natisku. Povest je lepo zasnovana, polna iskrenega domoljublja in jako zanimiva. Toplo jo priporočamo! Stane mehko vezana za ude 80 vin., za neude in po bukvarnah 1 K, po pošti 20 vin. več. — Družba sv. Mohorja bo izdala zanjprej tudi druge ponatisne prej izdanih, sedaj že redkih povesti itd.

Politiški pregled.

* **Razpust državnega zbora.** „Wiener Zeitung“ priobčuje cesarski patent z dne 30. januarija, ki razpušča poslansko zbornico. V neuradnem delu piše isti list: V uradnem delu tega lista je priobčen ces. patent, ki razpušča poslansko zbornico. Z novimi volitvami, ki se bodo vršile na podlagi splošne in enake volilne pravice, se pričena nova doba v notranji zgodovini Avstrije. Dočim so se v drugih državah odstranjevale predpravice v volilnem pravu večinoma ob hudih in dolgo trajajočih notranjih pretresanjih ali pa ob vnanjih zapletkih, je Avstrija podala dokaz za notranjo življenjsko silo države in uresničila obljubo njenega temeljnega zakona, da so pred zakonom vsi državljani enaki. — V trenutku torej, ko bo na dobljenih podlagah zgrajena nova hiša, je dolžnost vlade, da svetuje in da naslovi na volilce besedo o posebni važnosti predstojočih volitev. Vsi državljani bodo imeli odslej enak vpliv na zakonodajo države in na javne stvari. Politiška enakopravnost odstrani vsako ločitev med državo in ljudstvom, zveže oba v enoto. Sedaj ne more več naprej obstojati tolikokrat priljubljena razločitev, da prepušča parlament vladi skrb za državo ter si pridržuje zastopstvo posameznih posebnih želj prebivalstva. Ne le državna korist, ampak tudi korist posameznega državljanja zahteva, da preneha ta umetna ločitev. Z enako volilno pravico je postala država obča last vseh državljanov, in pasti mora razločitev med državno in ljudsko potrebo, ki je napravila toliko zmešnjave. — V razmerju, kakor je državno zastopstvo postalo ljudska stvar, morajo tudi zastopniki ljudstva vršiti svojo dolžnost nasproti državi. Vsak volilec hoče zadovoljiti svojim političnim, gospodarskim, kulturnim in narodnim potrebam. Ne sme pa pozabiti, da mora izvoljenec imeti in znati izenačiti te posebne želje z željami vseh drugih, da doseže na ta način, kar je prikladno in možno. Zato so pa le sposobni možje, ki umevajo, da je namen parlamenta pozitivno delo, koristno državi in ljudstvu, možje, ki ne vidijo svojega poklica le v tem, da ugajajo svojim volilecem z dvomljivimi sredstvi. Na take može obrnejo volileci svojo pozornost, ako hočejo imeti splošno spoštovan parlament. — Zlasti naj pamtijo volileci, da mora tvoriti danes gospodarska blaginja in socialna skrb pravo jedro. Čimdaljebolj določajo razmerja med posameznimi narodi gospodarsko-politiška vprašanja. Čimdaljebolj stopa v ospredje gospodarska politika interesov, in za tem razvojem ne smemo zaostati. Bogati prirodni zakladi Avstrije še niso izkoriščeni. Naše poljedelstvo se hoče obdržati proti mogočnemu tekmovanju, naša ojačajoča se industrija zahteva svoj delež na sijajnem razvoju svetovnega gospodarstva, naša velerazvita obrt si hoče zagotoviti podlage častnega obstanka. — Prihodnji državni zbor bo moral, in to bo ena njegovih najvažnejših nalog, razvijati gospodarsko in socialno politiko, ki jo bo vodil enotni duh. Zato so pa potrebni možje, ki bodo z marljivostjo in znanostjo reševali te probleme; možje modri in pravični; možje, ki ljubijo svoj narod, a hočejo vendar sodelovati, da se uvede narodni mir, ki razvije vse sile naše države. — Razprava o volilni reformi je že podala lep začetek za kompromis v narodnih vprašanjih, po tej poti treba je korakati dalje. — Vlada razpiše čimprej nove volitve, ker ve, da je treba nadaljevati parlamentarno delovanje. Med tem časom pa ne bo mirovala, marveč izdela zakonske načrte, ki bodo pripravni pospeševati javno blaginjo ter pripravi tudi gospodarska sredstva, da more država mirno gledati v bodoči razvoj. Avstrija potrebuje zaradi svoje sestave večjih moči nego katera druga država.

* **Zveza katoliških poslancev.** V zadnjih dneh pred zaključkom parlamenta so imeli katoliški poslanci različnih skupin, kakor javljajo z Dunaja, zaupna posvetovanja, na katerih se je razpravljalo o zvezi katoliško-konservativnih elementov v bodoči zbornici. Teh posvetovanj so se udeležili zastopniki krščanskih socialistov, centruma, fendalnih veleposestnikov, jugoslovanskega (Šušteršičevega) kluba in centrumске skupine Poljakov. Nova organizacija naj bi bila na nepolitiški podlagi ter bi imela namen, da postopa zveza složno v vseh verskih in kulturnih vprašanjih, v kolikor pride pri tem v poštev katoliška cerkev. Po mnenju nekega klerikalnega voditelja ni izključeno, da pristane v novi zbornici polovica članov na načela nove organizacije.

* **Koncentracija čeških strank.** Iz Prage poročajo: Češki narodni svet je objavil, da se češke politične stranke niso mogle zediniti glede skupnega postopanja pri bodočih državno-zborskih volitvah in zato da smatra narodni svet vso akcijo za koncentracijo kakor dovršeno. Nadalje izjavlja narodni svet, da se ne udeleži več nikakih pogajanj glede združitve čeških strank, marveč, da prepušča to posameznim strankam, naj same sklepajo pri bodočih državno-zborskih volitvah volilne zveze.

* **Odprava smrtne kazni v Črni gori.** Iz Cetinja poročajo, da nameravajo v Črni gori odpraviti smrtno kazen. Zadeva je izročena v proučevanje ministru za pravosodje.

* **Amerika.** Razmere med Zedinjenimi državami v Severni Ameriki in Japonskem so napete. Japonci zahtevajo z vso odločnostjo, da naj se njihovim otrokom v Ameriki (posebno v Kaliforniji) dovolijo zahajati z belimi otroki v iste javne šole. Američani se temu upirajo. Japonci so pa dali nekak ultimatum — in da ne pride morda zaradi tega do vojke, bo ameriška vlada prisiljena preklicati svoje naredbe proti Japoncem.

Vestnik.

Zborovanje štajerskega učiteljstva se je izvršilo dne 2. t. m. v Gradcu nepričakovano veličastno. Okrog dvetisoč učiteljev in učiteljic se je zbralo v prostrani Štefanijini dvorani v poslopju štajerske hranilnice. Navzoča sta bila oba deželna ljudskošolska nadzornika Tumliercz in Končnik, dalje dva deželna odbornika Robič in Hoffmann-Wellenhof ter deželni poslanci Wastian, Krebs, Burger, Einspiener, Daniel, Stallner, Feyrer, Rokitsansky in Radansky. Od slovenskih listov so poslali na zborovanje svoje poročevalce „Učiteljski Tovariš“, „Domovina“ in „Narodni List“. Predsedoval je Holzer, prvi podpredsednik je bil Gradišnik. Edina točka vzporeda je bila: „Obupni položaj učiteljstva in zahteva k od pomoči“. Glavni poročevalec Gassarek je govoril imenitno. Njegov govor, ki je velezanimiv, priobčimo v prevodu. Naš poročevalec si ga je izposil od govornika. K tej točki so še govorili Otter, mešč. učiteljica Wodiczka, učiteljica ženskih ročnih del Fettingerjeva in mešč. učitelj Herz. Vsi predlogi so bili sprejeti soglasno. Vladalo je nepopisno navdušenje. Razni poslanci in drugi prijatelji učiteljstva so poslali pozdravna pisma in brzojavke, med temi tudi uredništvo našega lista. Nataučno poročilo objavimo prihodnjič.

Učiteljski dobrotniki. Društvu za zgradbo „Učiteljskega konvikta“ so darovali: Vesela družba v Fleischmannovi gostilnici v Metliki 4 K (poslala gđ. Pavla Fleischmannova v Metliki).

Poročil se je tovariš Rudolf Pleskovič, c. kr. učitelj v Idriji, z gđ. Marico Črčkovo, c. kr. učiteljico ravnatam. Čestitamo! — Poročila se je gđ. Antonija Jannochna, c. kr. učiteljica v Idriji, z g. Karlom Hajdukom, c. kr. adjunktom rudniške politične oblasti v Celovcu. Bilo srečno!

Umrla je v Št. Jerneju soproga nadučitelja tovariša Trosta, gospa Lina Trostova, roj. Bervarjeva. Iskreno sožalje! — Nekrolog priobčimo prihodnjič.

Imenovana je absolvirana učiteljska kandidatinja Ana Vavkova za provizorično učiteljico v Bučki, učiteljica Julijana Kocijančičeva pa za provizorično učiteljico v Studencu.